

seno. Ker pa vsled dolgotrajajoče suše ni bilo paše, je moral kmet svojo živino z istim senom v hlevu krmiti. Otave je bilo le tu in tam nekoliko, deloma pa nič. Ali je kmet sedaj vsled obilnejšega sena na boljšem? Krompirja je tudi malo, ne pese, ne repe, ne zelja, ne detelje in ravno tako je vrezalo z ajdo. Ali v takih časih dolžiti kmeta, da je on kriv draginje, je najpodlejša laž.

Po mojem mnenju bi kazalo, da se o tej zadevi natančneje pogovorimo, na primer: naš kmet proda na sejmu ali pa doma vola za 240 kron in to je sramotna cena za kmeta. Kdor je vzgojeval in redil živino, mi daje prav. Tu pride mali dnevni zaslužek na kmeta, ako odračuni krmo. Prekupec tira vola malo dalje ter ga proda za 280 kron. Drugi mašetar ga proda tretjemu za 340 kron, ta pa dobi 400 K; in to gre skozi toliko mašetarjev, da mora nazadnje mesar za vola dunajskemu judu 500 K izplačati. Vbogi kmet, ki je z britko silo zredil živinče, je pri temu kriv draginje. Tako gre pri vinu, da stane na Dunaju v gostilnah en liter vina po 2 K 40 vin. In še več, katerega naš spodnještajerski kmet proda po 40 vin. O teh dveh slučajih sem se z lastnimi očmi na Dunaju prepričal. Gre pa tudi pri drugih živilih tako z roke v roke in na vsaki roki nekaj ostane. Kmet, ki se je trudil, da je ista pridelal in zraven tega stradal, dobi najmanj, ter se ga vrh tega proklinja, da je on kriv draginje.

Zdi se mi potrebno, da ob tej priliki odločno opomnim kmetovalce, naj ne prodajajo po sramotni ceni svoje živine in da ne odnehamo pri svojem začetem napredku. Pri tem se pa moramo obrniti na naše poslanstvo, da odločno zahteva pri mamiči vladi za izdatno pomoč v pospeševanje živinoreje. Naj bi se pa tudi vozne cene ne samo na državni ampak tudi na južni železnici znižale, da bi hasnile tudi tistim, za katere so namenjene, ne pa samo prekupcem. Treba bo kmetu prej dobiti izdatnih državnih podpor za živinorejo pri zboljšanju oziroma prenovljenju njegovih ničvrednih pašnikov in muževnih travnikov, kajti iz zemlje se mora dobiti, prej ko bo nehala draginja, kar je čim največ mogoče. Iztrebiti zapuščen svet, iz ničvredne zemlje napraviti rodovitno! Kmetško ljudstvo se mora organizirati in s skupnimi močmi pripravljati boljše čase. S tem še ne bode konec draginji, ako se zviša uradništvo plače. Dokler bode šla živina in drugi kmetški

gričom sloni človeška postava in joka. Solze so tako krasno tolažilo in tako lep izraz nepozabljen ljubezni. Venec svežih rož oveni, a prava ljubezen živi i zanaprej! Može vidim na pokopališču, ki so ostali sami, kër so zagreblji v gomili edino resnično svojo ljubezen! Žene vidim, iz katerih objokanih očij čitaš vso bolest zapuščenosti in siromašnosti. Matere vidim, ki bi se same radovoljno v grob vlegle, samo da bi oživele mrtvega svojega otroka. In deco vidim, ki stiska uho na grobno zemljico ter šepeta: Mamica, ljuba, sladka mamica, ostani iz groba, poljubi me zopet, ne pusti tvoje dece same...

Na velikomestnih pokopališčih sem vidil ob „Vsehsvetih“ parfimirane gospè, ki so jokale samo zato, da je sosedinja njih židani robec vidila... In videl sem obupane, ki bi najraje v grob skočili od same bolesti in ki se niso znali potolažiti. Naš kmet je hrast, — njegova ljubezen je resnična in tudi smrt je ne premaga! Ali on, ki se smrti ne boji, ne vidi v nje nič strašnega. Kmet smatra smrt le za začasno ločitev in z mirnimi, ponosnimi koraki grè od pokopališča drevo za svojega vnuka saditi... Kmet zna živeti in se ne boji umreti! —

Jesen je zopet tukaj in ravno praznik smrti nam jo predočuje v najboljši obliki. Rumeno listje pada iz drevja na sveže grobove... Spominjajmo se mrtvih ljubih, ki so danes nevidni okoli nas in iščejo žarke naše ljubezni! Spominjajmo se jih in pozabimo na vso sovraštvo, — kajti za to kratko dobo zemeljskega življenja se sovraštvo pač ne izplača. Kmalu bodeš i ti umrl, prijatelj, in položili te bodejo morda v grob, ki leži tesno poleg groba tvojega največjega sovražnika... Kajti človek, ti nisi več kot lučica na grobu, — goriš, svetiš, brliš in ugasneš.

Karl Linhart.

pridelki skozi roke judovske mašetarije, do ta čas je kmet opeharjen, konzument pa čez vrednost plača. Kazalo bi, da si snjemo kmetje sami zadruge, brez ozira na narodnost ter prodajamo živino in druge naše pridelke skozi zvezo gospodarskih zadrug naravnost tje, kamor ima isto blago priti. Pri takem početju bi imeli občinski in okrajni zastopi veliko moč, kakor tudi kmetijske podružnice. Vsak kmet bi moral biti danes dobro organiziran in bi moral vendar enkrat že pripoznati, da le v skupini je moč. Ena čebela še ni nikdar medu pripravila, ako pa delajo čebele v slogi in z združenimi močmi, pa gre. Hvalevredno bi bilo, ako bi bili mi kmetovalci tako združeni in bolje bi bilo za nas in za druge stanove, katerim mi vsakdanjega kruha pridelujemo!

## Presenetljivo ednostavno

# MAGGI<sup>JEVIH</sup> kock

napravi se danes iz



à 5 h

### gotovo govejo juho

za napravo vkuhanih juh za polivanje zelenjave, zôsov, pečenk itd.

Kocka da — polita edino s 1/4 litrom vrele vode — takoj 1 krožnik izvrstne za rabo gotove goveje juhe.

391

Edino pristno

z imenom Maggi in varstveno znamko križeva zvezda!

## Politični pregled.

**Bodoči avstrijski cesar,** nadvojvoda Karl Franc Jožef, ki ima za nadvojvodo Franc Ferdinandom pravico do habsburškega prestola, se je poročil s parmsko princesinjo Zito. Poroče se je udeležil tudi naš cesar in se je vršila ob velikih slavnostih. O novoporočenem paru smo svoj čas že sliko objavili.

**Češka predrznost** se kaže najbolje v njih

neverjetnih zahtevah. Zdjaj zahtevajo, da jim žava uresniči še drugo visoko šolo v Brnu, in dalje eno kmetijsko, eno živinozdravniško in eno politično visoko šolo. Pa vsakem Čehu se en pisker „povidla“ na naše troške...

**Mestna občina ptujška** izrazila je obrtni trgovski zbornici v Gradcu ter vrlenu poslanski M a r c k h l iskreno zahvalo, ker sta se tako odločno za velevažno Lika-železnico zavzela.

**Koroški deželni predsednik** baron Heim je stopil v pokoj. Za njegovga naslednika imenovan bode grof Schaffgotsch ali pa grof Stürgkh. Heim bil je nadstrankarski, izvrstni deželni predsednik, ki je Koroški prav mnogo koristil, katerega bode prebivalstvo vkljub nesramnim našim napadom hudo pograhalo.

**Nadvojvoda odstopil.** Zopet en slučaj! Nadvojvoda Ferdinand Karl je odstopil od svojih časti in izstopil iz armade. Poročiti se hoče s lepo hčerko dvornega svetnika Czubra in živeti z njo pod drugim imenom. Cesar je baje za svoje dovoljenje podal.

**Volitev.** Pri nadomestni državnozborni volitvi v II. graškem okraju bil je nemško-nacionalni prof. dr. Held z veliko večino izvoljen. Socialni demokrat Ausobsky je ostal v znatno manjšini.

**Obsojen** je bil v Varšavi neki 19 letni študent iz Lvova na 1 leto težke ječe, ker je ruski ustaške spise čez mejo vtihotapil. Ruski krvniki

**Prvi bosanski deželni zbor,** ki je bil l. 1910 kmalu po aneksiji Bozne in Hercegovine izvoljen, bode baje v kratkem razpuščen. Vlada ne more namreč nobene zanesljive delavne večine dobiti. Srbi rogovilijo in tudi muhamedanska skupina pa je Srbom prijazna. Tako bode vlada deželni zbor najprve zaključila, potem pa bržkone razpustila ter nove volitve napisala. — Poroča se, da so se stranke zdaj vendar hipoma sporazumele, tako da bode deželni zbor vendar-le deloval. Ali izvedenci pravijo, da ta dogovor ne bode dolgo veljal.

**Velike mornarske vaje** priredi 31. oktobra severno-amerikansko brodogojstvo pred mestom New Yorkom. Kontreadmiral Osterhaus zapovedal bo na ta dan 102 vojnim parnikom. Obenem se bode v Los Angeles pacifik-mornarico mobiliziralo. Izjavljajo, da ta mobilizacija nima političnega pomena, marveč da hočejo Amerikanci le svojo mornarico izkusiti.

**Politični umor.** V bližini mesta Grevenich je bil grški škof Emilianos, njegov vikar pomočnik, en kavas in en služabnik umorjen. Iz Solonika se poroča, da je umor političnega značaja. Nekateri trdijo, da so škofa Valahi zaradi njegove grške agitacije umorili. Drugi zopet pravijo, da je škof grške ustaše oblasti denunciral in da so ga vsled tega Grki sami iz mučevanja umorili.

## Iz Kitajske.



Sedanja revolucija obrača zopet zanimanje vsega sveta na »državo kite« Kitajsko. Mandžurska dinastija je v veliki nevarnosti, zlasti ako se ustašem posreči, del kitajske armade v upor zapeljati. Regularna vojaščina Kitajske šteje okroglo pol milijona mož. K temu pride še najeta »milica«, ki šteje v slučaju vojske 118.000

mož, ki pa je seveda prav slabo oborožena. Vojaščina je podivjana, nedisciplinirana in slaba. Naša slika kaže v sredini regularno kitajsko vojaščino po evropskem vzorcu. V levem kotu vidimo kitajskega »milic«-soldata, v desnem pa ustaše.



Ustaja na Kitajskem. Doslej, zmagujejo na celi črti. Vršili so se že velikanski boji. Cesarstvo je v nevarnosti.

# Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z **„Steckenpferd“ lili-jenim mlečnim milom** (znamka „Steckenpferd“) od **Bergmann & Co. Teilschen a. E.** Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfomom itd.

## Dopisi.

**Sv. Trojica Slov. gor.** (Z mag a naš e stranke). Poraz klerikalcev! V soboto dne 21. t. m. je bil pri nas tisti veliki dan, na katerem so hoteli privandrani dohtarji, učitelji, kaplani in župniki z našimi dosedanji voditelji posojilnega društva za vedno obračunati, ja za ta dan je bil napovedan potres za trojiški trg. Agitirali so vsi klerikalci, od dohtarja do krojaških pomočnikov. Ali tudi naša stranka ni spala. Zgodaj v jutru je že bilo živahno gibanje v trgu. Ljudi je bilo kakor na Kvaternici. Začne se volitva. Pride štetje glasov in prinese veselja naši stranki. Ali naši nasprotniki! O joj! Sli so, kakor da bi bili s kropom politični. 94 klerikalnim glasom je stalo 242 naših glasov nasproti. Ne vemo, kako je sedaj nasprotnim gospodom agitatorjem pri srcu. Vemo pa, da je v naših vrstah veselje, kakor še ga do sedaj ni bilo. Ker ta dan je bila sodba črez politiko naših klerikalcev, kateri si bodo ta dan zapomnili celo svoje življenje, ker hoteli so črez druge soditi in obsojati so sami. Ti gospodje mislijo, da sedajni kmet in želar ni več samostojen; ali mislijo, da sedajni volilec ima svojo pamet v čevljih? Ker drugače ja ni misliti, da bi se ti kranjski privandranec kaj takšnega upali. Vsak volilec je dobro vedel, za kaj se gre. Hoteli so ti ljudje gospoda Golloba od vodstva tega društva odstraniti, ker ne trobi v njih rog, ker je njegovo delo pri posojilnici brez politike in strankarstva. In ljudstvo dobro zna, da takega vodstva, kateri bi tako dobro deloval, kakor je doseadanji, ne more več dobiti, ker naši klerikalci takih gospodov in kmetov v svoji sredi nimajo, ako bi jih tudi s svetilnico iskali. Dokaz je v tem, da je njih volilni listek poln izposojenih imenov od sedajnega odbora. Ali se ne sramujete, da je z vami tako malo ljudi, da še si morate naša imena izposojati? Gospod dohtar,

Vam pa svetujemo, da raje idete Vaše kranjske bratce podučevati, ker pri nas ni tal za Vašo kranjsko politiko. Mi smo Štajerci in bodemo Štajerci ostali! Juhu!!

**Sv. Trojica Slov. gor.** „Štajerci!“ Z veseljem ti naznamim našo sijajno zmago; zato ne zavriži ta listek in popiši vse. da naj se izve, kakšni so naši nasprotniki. Tukaj imamo posojilnico, katero sta g. Gollob in Kirbisch ustanovila že pred 15 let. Vsa leta sem je bil mir in zadovoljnost z njo, kar naenkrat je hotel tukajšnji miroljubni (?) učitelj Klemenčič našega načelnika g. Golloba in Kirbischu izbacniti, in sebe, kakor tudi sem privandranega kranjskega hujška zdravnika Kraigher-ja na to mesto postaviti. Ker pa nista nikakšna posestnika, — nihče ni hotel ta dva voliti. Agitirali so cele 4 tedne, le pravih agentov niso imeli; vzeli so si kaplane in blapce na pomoč. Učitelju Klemenčiču je vrlo pomagala agitirati njegova žena, po domačem povedano Tušakovca. Noč in dan je ta oseba letala pri sv. Antonu in lovila volilce, katerim se je po 1 krono obetal za pot. Z veliko silo vseh agentov so komaj kakih 70 Antonjevcev skupaj spravili, čeravno se je Kraigher bahal, da jih pride 150 volilcev. Ker pa tamkaj ljudje že dolgo ne marajo Tušakov in tudi ne Kraigher-ja, niso hoteli z njimi iti. Lepo plačilo je dobil učitelj Klemenčič; ponudila se mu je zaušnica pred vsemi volilci. Njegove žene pa nihče v trojiškem trgu ne mara! Naša stranka je dobila 242 glasov, nasprotna pa samo 94. Ako ravno so kaplani celo mašo služili za srečni izid volitve, vendar so grozno propadli! Prihodnjic več!

**Sv. Anton v Slov. gor.** Zadnji „Gospodar“ hoče oprati in očistiti g. kaplana vsled našega dopisa v št. 42 „Štajerca“. Pravi, da je dopis poln neumnosti in laži. Mi dopisa ne moremo olepšati, moramo pisati ravno tako, kot je v resnici. Če je pa poln neumnosti, si je pač kaplan kriv sam; zakaj se je tako obnašal? To pa tudi zna vsak okoličan, da pišemo resnico. Nočemo škodovati nobenemu na poštenju, še manj pa takšnim osebam. To bodi v potrdilo za naš dopis! Faran.

**Podčetrtak.** Doteklo je že nekaj časa, kar je županoval v našem trgu zdravnik Brešar, zagrižen vrvak in velik nasprotnik vsakega, ki ne tuli v njegov liberalni rog. Proti izvolitvi Nemcev v odbor in proti nekaterim udom požarne brambe je naš zdravnik velik nasprotnik, ker ne pomisli, da so Nemci tudi davkoplachevalci in se jim ne sme kratiti pravic. Kot bivši župan je skliceval seje vedno le v noči, sprejmal ni predlogov odborikov, predloge in sklepe, tikajoče se občine, stavlil je sam in konečno je podal odborikom zapisnik v podpis. Gorje, če

je kdo izmed odborikov povzel besedo proti njegovemu sklepu, zarohnel je nad njim, da je bila groza — slepa pokorščina kakor „Lord-Majorja“ bila je na programu. Arogantno je postopal s kmeti, ki so prišli k njemu vprašati za svet; dostikrat so bile duri premajhne za došleca, pri katerih je prilezel vbogi kmetič. A ljudstvo se je bilo naveličalo sultanskih, turških šeg. Pri novih volitvah je padla temu možakarju županska krona raz glave, še v odbor ni bil izvoljen. Njegovo arogantno, neotesano občevanje z bolniki, posebno s tistimi, ki dojdejo k njemu iskat zdravniške pomoči z ubožnim spričevalom občine, presega že vse meje. Zakaj se vam izplača mesečno gotova svota denarja pri davkarji? Ali se veste spominjati, ko ste pred nekim časom bolnike, revčke z ubožnim spričevalom napodili, da celo za ušesa vlekli, da so kazali tržanom potem znatne poškodbe?! Prič dovolj, gospodine! Imamo še več reči te vrste proti vam, in če ne bode tega surovega postopanja konec, bodemo se obrnili na drugo mesto.

Pravicljub.

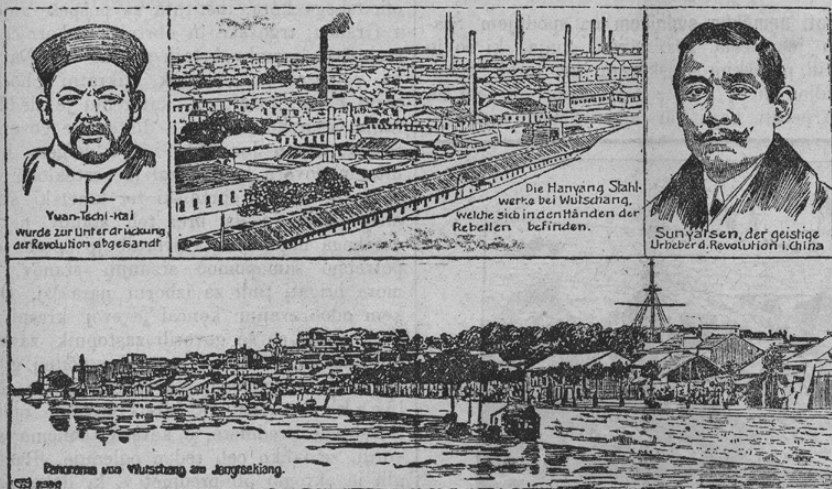
Zobna kréma  
**KALODONT**  
Ustna voda 40

## Proti klerikalizmu!

I.

V resnih časih živimo in ni stanu, ki bi bil z današnjimi razmerami zadovoljen. Pa tudi skoraj noben stan vzroka nima za to hvalisano zadovoljnost. Draginja pritiska z neverjetno brezobzirnostjo na vse prebivalstvo. Denar je izgubil tako rekoč vsako vrednost in kar ti je pred par desetletji zadostovalo za celi mesec, ne zadostuje danes niti za celi teden. Delavci so izročeni bedi in revščini, naj delajo potem v fabrikah, na posestih ali pa v mali obrtniji. Vse sili iz dežele v mesta in le pohabljeni, ki jih je fabrika izmозgala ter iztisnila, pohajajo zopet nazaj na kmete. Kako grozovita je n. pr. revščina rudarjev, ki pod zemljo v večni nevarnosti kopljejo „črni diamant“! In na starost jih čaka — beraška palica. Mali obrtniki udani so isti usodi. Davno so že minuli časi, ko je imelo rokodelstvo „zlata tla.“ V srednjem veku so rokodelci in trgovci sezidali velika mesta, premagali oholo plemenitaštvo in vstvarjali bogastvo domovine. Dandanes pa je postal obrtnik „mali mož“, danes komaj toliko zasluži, da more lačno svojo deco obleči, danes nima bodočnosti in i njega čaka — beraška palica. Lagali bi, ko bi trdili, da se godi malemu uradništvu bolje. Vsi tisti vbogi pisarji, uradni sluge, mali uradniki v državni in zasebni službi, pa tudi nižji oficirji, kaplani v slabih farah itd. čutijo bremena draginje in morajo vsaki vinar desetkrat v roki obrniti, predno ga izdajo. V lepi, dostojni obleki morajo hoditi, ali pod obleko jim kruli lačni želodec. In učitelji? Nespameten je človek, ki tem velikim dobrotnikom ljudstva, v katerih rokah leži bodočnost človeštva, ne privoščijo malenkostno plačo, ki jo danes dobivajo. Tako so vsi stanovi v revščini in ob robu obupa. Lahko pa trdimo, da kmetsko ljudstvo splošno bedo najbolj čuti! Davki, občinske, okrajne, deželne doklade postajajo vedno večji, za mrtvo zemljo celo mora kmet davke plačevati, od nevihte, od toče, hude ure, od suše in preoblegla deževja je kmet odvisen, vse njegovo stremljenje je danes osredotočeno v želji, da bi zamogel vsaj obresti plačevati. Oče zapusti sinu zadolženo hišo in sin zopet vnuku. Od pokoljenja do pokoljenja se vlečejo ti dolgovi in nikdo se jih ne more otresti. Eksekutor pride, — to je cilj kmeta! Tisti, ki znajo s tako lepimi besedami hvaliti srečni kmetski stan, naj bi poskusili enkrat to „srečo“ živjeti! In tisti, ki kričijo, da je kmet „oderuh“, ki podraži živila, tistim prismojenim babcinam, ki se na tržnem prostoru za vsako jajce pripravajo, medtem ko mečejo denar za svoje še bolj prismojene klobuke skozi okno, — priporočali bi, da naj se vsedejo enkrat h kmetskimi žganecem in naj vza-

## Ustaja na Kitajskem.



Zur Rebellion in China.

Kakor smo že poročali, divja zdaj po »solnčni državi« Kitajski velikanska revolucija, katere namen je, prevreči vladujočo cesarsko družino in prepoditi evropske »tujce«. Ustaja se je pričela v srednji Kitajski je in njen pglavitni vodja v inozemstvu živeči dr. Sun-Yat-Sen, jako pametni, evropskejo izobraženi mož. Na naši sliki ga vidimo na desni strani zgoraj. Kitajska vlada je razpisala na njegovo glavo 2 milijona denarja. Da zadušijo revolucijo, pooblaščen je kitajski državnik Yuantschikai, katerega vidimo na naši sliki v levem kotu

zunaj. Tega moža nameravajo napraviti za podkralja v teh puntarskih pokrajinah. Ali ustaši so v mestih Jutschand, Hankau in Hanjang že republiko proglasili ter dr. Sun-Yat-Sena za prvega predsednika izvolili. Izid revolucije danes še ni znan. Zanimivo je to, da je v ustaških pokrajinah tudi mnogo evropskih naselbin, ki so seveda v veliki nevarnosti. Mnogo industrije je tam in tvori jo kraji središča trgovine in industrije na Kitajskem. O uporui samem poročamo še na drugem mestu.

## Ali imate bolečine?

Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste si vsled prehlajenja, prepiha kaj pridobili? Poskusite vendar bolečine odstranjajoče, ozdravljajoče, okrep-čevalno sredstvo Felleriev fluid z zn. »Elsafliud«. To je res dobro! To ni samo reklama! Poskusni tucat 5 K franko. Izdelovatelj samo apoteker Feller v Stubici, Elsaplatz Nr. 241 (Hrvatsko)